

Milli Bir Destan : Ya İstiklal Ya Ölüm (Ünite Özeti)

Ders: T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

Konu Kategorisi: 3. Ünite : Milli Bir Destan : Ya İstiklal Ya Ölüm

Yazar: servetanlayan

Tarih: 19.05.2025 00:40

Konu İçeriği

DOĞU VE GÜNEY CEPHELERİNDE MİLLÎ DİRENİŞ

1. Doğu Cephesi (Ermenilere Karşı):

- **Komutan:** Kazım Karabekir Paşa (15. Kolordu).
- **Gelişmeler:**
 - Ermenilerin saldırıları püskürtüldü, Gümrü Antlaşması (3 Aralık 1920) imzalandı.
 - **Antlaşma Maddeleri:**
 - Kars ve çevresi Türkiye'ye bırakıldı.
 - Aras Nehri-Çıldır Gölü sınır kabul edildi.
 - Ermenistan, TBMM'yi tanıyan **ilk devlet** oldu.

2. Güney Cephesi (Fransız-Ermeni İşgaline Karşı):

- **Direnişin Özellikleri:**
 - Kuvay-ı Milliye birlikleri ve halkın organize mücadelesi.
 - **Kahramanlar:** Şahin Bey (Antep), Sütçü İmam (Maraş), Rıdvan Hoca (Urfa).
- **Sonuç:**
 - Fransızlar çekildi; Antep "Gazi", Maraş "Kahraman", Urfa "Şanlı" unvanını aldı.

BATI CEPHESİ: DÜZENLİ ORDUYA GEÇİŞ VE ZAFERLER

1. Kuvay-ı Milliye'den Düzenli Orduya:

- Gediz Muharebesi'nin kaybedilmesi üzerine düzenli ordu kuruldu.

2. İnönü Savaşları:

- **1. İnönü Zaferi (6-10 Ocak 1921):**
 - Yunanlılara karşı **ilk zafer**.

▪ **Siyasi Sonuçlar:**

- TBMM, Londra Konferansı'na davet edilerek **tanındı**.
- **İlk İslam devleti** Afganistan ile dostluk antlaşması (1 Mart 1921).
- İstiklal Marşı kabul edildi (12 Mart 1921).
- Sovyet Rusya ile **Moskova Antlaşması** (16 Mart 1921).

◦ **2. İnönü Zaferi (23 Mart-1 Nisan 1921):**

- Mustafa Kemal'in "**Makus talihini yendiniz**" sözüyle İsmet Paşa'yı kutlaması.
- Fransa ve İtalya'nın TBMM ile temaslara başlaması.

3. Kütahya-Eskişehir Savaşları (10-24 Temmuz 1921):

- Düzenli ordunun **tek yenilgisi**; Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilme.
- **Başkomutanlık Yasası (5 Ağustos 1921):**
 - Mustafa Kemal'e **yasama ve yürütme yetkisi** verildi.

4. Tekalif-i Milliye Emirleri (7-8 Ağustos 1921):

- Ordunun ihtiyaçları için halktan malzeme toplandı.

SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ (23 AĞUSTOS-13 EYLÜL 1921)

• **Mustafa Kemal'in Taktik Emri:**

"Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O sath bütün vatandır."

• **Sonuçlar:**

- Türk ordusunun 1683'ten beri süren geri çekilişi sona erdi.
- Mustafa Kemal'e **gazilik unvanı** ve **mareşallik rütbesi** verildi.
- **Antlaşmalar:**
 - **Kars Antlaşması (13 Ekim 1921):** Doğu sınırı kesinleşti.
 - **Ankara Antlaşması (20 Ekim 1921):** Fransa ile Hatay dışında güney sınırı çizildi.

BÜYÜK TAARRUZ VE BAŞKOMUTANLIK MEYDAN SAVAŞI (26 AĞUSTOS-9 EYLÜL 1922)

• **Mustafa Kemal'in Emri:**

"Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!"

• **Sonuç:**

- Yunan ordusu İzmir'de denize döküldü.

◦ **Mudanya Ateşkesi (11 Ekim 1922):**

- İstanbul, Boğazlar ve Doğu Trakya **savaşsız** alındı.
- Osmanlı Devleti **hukuken sona erdi**.

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI (24 TEMMUZ 1923)

- **Türk Heyeti:** İsmet Paşa başkanlığında.
- **Taviz Verilmeyen Konular:**
 - **Kapitülasyonlar:** Tamamen kaldırıldı.
 - **Ermeni Meselesi:** Türkiye'nin toprak bütünlüğü kabul edildi.
- **Çözilemeyen Konu:** Musul (Sonra İngiltere ile çözülecek).
- **Önemi:**
 - Yeni Türk devleti **uluslararası tanındı**.
 - Sömürge halklarına **örnek oldu**.

MİLLÎ MÜCADELENİN KÜLTÜREL YANSIMALARI

- **Edebiyat:** Halide Edip'in **Ateşten Gömlek** romanı.
- **Sanat:** Halil Dikmen'in "**Mermi Taşıyan Kadınlar**" tablosu.
- **Eğitim:** Maarif Kongresi (1921) ile modern eğitim temelleri atıldı.

KRONOLOJİK ÖNEMLİ OLAYLAR

Tarih	Olay
1920	Gümrü Antlaşması
1921	1. İnönü Zaferi, Moskova Antlaşması
1921	Sakarya Zaferi, Başkomutanlık Yasası
1922	Büyük Taarruz, Mudanya Ateşkesi
1923	Lozan Antlaşması

Sonuç: Türk milleti, Mustafa Kemal önderliğinde **tam bağımsızlık** hedefine ulaşmış, emperyalizme karşı **dünyaya örnek** bir mücadele vermiştir.

Henüz yorum yapılmamış.